

KESKKONNAMINISTEERIUM

Jäätmeid kogume liigiti

Made Saadve

Keskkonnaministeerium / nõunik

11.11.2020

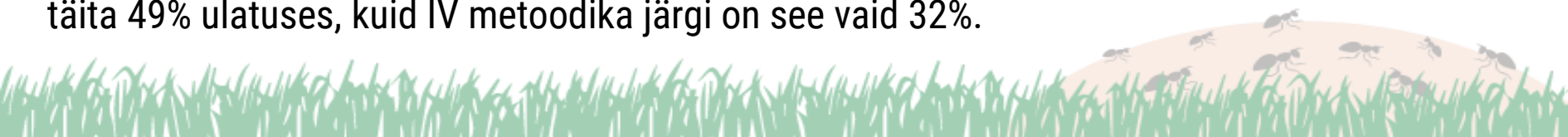
Jäätmete liigiti kogumise olulisus

JäätS § 136³ kohaselt peab Eestis alates 2020. aasta 1. jaanuarist taaskasutama kodumajapidamistest pärinevaid jäätmeid ja muudest allikatest pärinevaid samalaadseid jäätmeid, korduskasutuseks ettevalmistamisena ja ringlussevõtuna – vähemalt 50 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas.

Riigikogus menetluses oleva jäätmeseaduse eelnõu (190SE) kohaselt, millega võetakse üle 3 jäätmete valdkonna direktiivi, tuleb olmejäätmeid korduskasutuseks ette valmistada ja ringlusse võtta:

- 1) alates 2025. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 55 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas;
- 2) alates 2030. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 60 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas;
- 3) alates 2035. aasta 1. jaanuarist – vähemalt 65 protsendi ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas.

2018. aastal suutis Eesti arvutusmetoodika nr I kohaselt olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvu täita 49% ulatuses, kuid IV metoodika järgi on see vaid 32%.

Kes peab jäätmeid liigiti koguma?

Keskkonnaministri 16.01.2007 määruse nr 4 „*Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused*“ kohaselt **tuleb** olmejäätmete sortimisel **tekkekohas liigiti koguda** vähemalt järgmised jäätmeliigid vastavalt jäätmenimistu jäätmeliikide või alajaotiste koodidele:

- 1) paber ja kartong (20 01 01);
 - 2) plastid (20 01 39);
 - 3) metallid (20 01 40);
 - 4) klaas (20 01 02);
 - 5) biolagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 01);
 - 6) biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed (20 01 08);
 - 7) bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastujäätmed (20 02 02, 20 02 03);
 - 8) pakendid (15 01), sealhulgas paber- ja kartongpakendid (15 01 01), plastpakendid (15 01 02), puitpakendid (15 01 03), metallpakendid (15 01 04), komposiitpakendid (15 01 05), klaaspakendid (15 01 07), tekstiilpakendid (15 01 09) ja muud jäätmeseaduse §-s 7 esitatud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid;
 - 9) puit (20 01 38);
 - 10) tekstiil (20 01 10, 20 01 11);
 - 11) suurbäätmed (20 03 07);
 - 12) probleemtoodete jäätmed (20 01 21*, 20 01 23*, 20 01 34, 20 01 35*, 20 01 36);
 - 13) käesolevas lõikes nimetamata ohtlikud jäätmed (jäätmenimistu alajaotises 20 01 tärniga „*“ tähistatud jäätmed)
- ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid jäätmekoodiga 15 01 10*

Mida peab KOV tegema?

Määrama jäätmehoolduseeskirjas korraldatud jäätmeveoga (KOJV) hõlmatud jäätmeliigid.

- 1) Segaolmejäätmed
- 2) Paberijäätmed
- 3) Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed
- 4) Segapakend
- 5) Biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed
- 6) Suurjäätmed (Harku valla JHE)

Korraldama KOJV hanke. KOJV riigihanke alusdokumentide koostamise juhend:

https://www.keskkonnaamet.ee/sites/default/files/korraldatud_jaatmeveo_riigihanke_alusdokumentide_koostamise_juhend_kov-idele_16_03_2020_v1_1.pdf

Määrama jäätmekäitluskoha. Jäätmekäitluskoha- või kohad saab valida vastavalt jäätmeliigile ning jäätmekäitleja võimekusele (sh võimekusele jäätmeid ringlusesse võtta).

Jäätmekäitluskoha hanke või konkursi tingimuseks on soovitatav lisada eraldi kriteerium jäätmekäitluskoha võimekusele jäätmeid ringlusse võtta (st mitte lähtuda ainult läheduse põhimõttest)

Korraldama jäätmete taaskasutamise. Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab jäätmete liigiti kogumist, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses. Kohaliku omavalitsuse üksus korraldab korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise või kõrvaldamise. Kohaliku omavalitsuse üksus võib korraldada ka muude jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist.

Korraldama jäätmete vastuvõtmise jäätmejaamas.

KOVi jäätmekavade uuendamine

KOVi jäätmekavade uuendamisel tuleks lähtuda kehtivast jäätmekavast ning hetkel jäätmeseadusesse ülevõtmisel olevast [jäätmete raamdirektiivist](#), mis toob muudatusi nii Riigi jäätmekava, kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavade kui ka jäätmete liigiti kogumist puudutavatesse nõuetesse.

Link eelnõu materjalidele: <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/cf2190f4-e433-4590-8667-2ae543bcb20f/J%C3%A4%C3%A4tmeseaduse%20ja%20pakendiseaduse%20muutmise%20seadus>

Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava käsitlevad eelnõu § 1 punktid 70-72.

Ehitus- ja lammutusjätmed

Ehitise lammutamisel tuleb eemaldada ohtlikke aineid sisaldavad materjalid (nt eterniit) ning muud materjalid, mis on sobilikud korduskasutuseks või ringlussevõtuks (nt puhas immutamata puit).

Jäätmehoolduseeskirjas tuleb sätestada lisaks käitlemise nõuetele ehitus- ja lammutusjätmete, sealhulgas tekkekohal liigiti kogutud puidu, betooni, telliste, plaatide, keraamika, kivide, metalli, klaasi, plasti ja kipsi kogumiskohad.

Ehitus- ja lammutusjätmete kogumist võib korraldada näiteks jäätmejaamas, kuid kogumiskohad võivad olla ka ettevõtted, kel on õigus vastu võtta ehitus- ja lammutusjätmeid. Ehitus- ja lammutusjätmete kogumine võib toimuda kohaliku omavalitsuse üksuse territooriumil ühes või mitmes kohas, sealhulgas ka nii, et osa jäätmeliike võetakse vastu ühes kogumiskohas ja osa teises.

Ehitus- ja lammutusjätmed

KOV peab kontrollima, et ehitus- ja lammutusjätmeid käideldakse vastavalt jäätmehoolduseeskirjas sätestatud nõuetele.

Jäätmehoolduseeskirjades leidub ehitus- ja lammutusjätmete miinimumkoguseid, millest alates on jäätmete käitlemise tõendamine kohustuslik. Levinuimaks on 10 m³. Kuidas käideldakse väiksemaid koguseid?

Mida teha?

- Eemaldada jäätmehoolduseeskirjadest miinimumkogused;
- Lisada nõue, et ehitus- ja lammutusjätmete käitlemine tuleb tõendada;
 - Kontrollida ehituslubade menetluse käigus projektide koosseisu;
 - Viia läbi kohapealseid kontrole;
 - Kontrollida kasutuslubade menetluse käigus jäätmekäitlustõendite olemasolu;

Jäätmekäitlustõendid on ehituspäevikute osa.

Ühtlustame visuaali

- Segaalmejäätmed

- Biojäätmed

- Paberi ja papi jäätmed (vanapaber)

- Pakendijäätmed

- Klaas

- Ohtlikud jäätmed

Liigiti kogumise juhendid

Keskkonnaministeeriumi veebilehel:

<https://www.envir.ee/et/liigiti-kogumise-juhendid-ja-sildid>

Kuhuviia.ee

https://drive.google.com/drive/folders/11iYaH_BPjaKjBh1shYkZJ60QeIJK5pKP

KESKKONNAMINISTEERIUM

Tänan!

Made Saadve

Made.Saadve@envir.ee